

Projektas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. XI-1375 5
STRAIPSNIO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 22¹ STRAIPSNIU
ĮSTATYMAS**

2022 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 5 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 5 straipsnio 1 dalies 9 punktą ir jį išdėstyti taip:

„9) nustato jūrinės teritorijos dalis, kuriose tikslinga organizuoti konkursą (konkursus) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai, ir šių elektrinių didžiausias leistinas generuoti galias ir mažiausias įrengtąsias galias;“.

2. Pripažinti netekusiu galios 5 straipsnio 2 dalies 5 punktą.

2 straipsnis. Įstatymo papildymas 22¹ straipsniu

Papildyti Įstatymo trečiąjį skirsnį 22¹ straipsniu:

„22¹ straipsnis. Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas elektros energijos gamybai jūrinėje teritorijoje

1. Vyriausybės įgaliota institucija, atsižvelgdama į šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 17 punkte nurodytą tvarkos aprašą, organizuoja specialiojo plano parengimą bei specialiojo plano strateginį pasekmių aplinkai vertinimą, atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių prijungimo prie perdavimo tinklų sausumos teritorijoje specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimą ir jo strateginį pasekmių aplinkai vertinimą, kurie reikalingi Vyriausybės nutarimui dėl jūrinės teritorijos dalių, kuriose tikslinga organizuoti konkursą (konkursus) atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai, ir dėl šių elektrinių didžiausių leistinų generuoti ir mažiausių įrengtųjų galių nustatymo (toliau – Vyriausybės nutarimas dėl elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje) priimti ir (ar) įgyvendinti. Visi šioje dalyje numatyti veiksmai gali būti finansuojami iš Vyriausybės įgaliotai institucijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų ir (ar) lėšų, gautų iš kitų finansavimo šaltinių.

2. Elektros tinklų galia ir pralaidumai rezervuojami 1,4 GW leistinos generuoti galios atsinaujinančius išteklius naudojančioms elektrinėms, numatomoms plėtoti jūrinėje teritorijoje, iki leidimo naudoti Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalį (dalis) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai (toliau – leidimas plėtrai ir eksploatacijai) išdavimo šiame straipsnyje nurodyto konkurso laimėtojui (laimėtojams).

3. Jūrinės teritorijos dalis (dalys) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai naudojama (naudojamos) tik turint Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos išduotą leidimą naudoti Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalį (dalis) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai (toliau – leidimas plėtrai ir eksploatacijai). Leidimas plėtrai ir eksploatacijai išduodamas 41 metams. Leidime plėtrai ir eksploatacijai nurodoma atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių leistina generuoti ir įrengtoji galia, numatytos Vyriausybės nutarime dėl elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje. Šio leidimo galiojimo terminą pratęsia Valstybinė energetikos reguliavimo taryba neribotą kartų skaičių valstybės, kitų asmenų veiksmų ar nenugalimos jėgos aplinkybių buvimo laikotarpiui, jeigu leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas, kreipdamasis dėl leidimo galiojimo termino pratęsimo, pateikia įrodymus,

kad šio straipsnio 21 dalies 1 ir 2 punktuose numatytas sąlygas įvykdyti buvo vėluojama ar leidimo pratęsimo atveju suplanuotus darbus atlikti vėluojama dėl valstybės, kitų asmenų veiksmų ar neveikimo ar nenugalimos jėgos aplinkybių.

4. Leidimai plėtrai ir eksploatacijai išduodami konkurso būdu.

5. Vyriausybės nutarimai dėl elektrinių plėtos jūrinėje teritorijoje rengiami kiekvienai Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje jūrinės teritorijos daliai, kurioje tikslinga organizuoti konkursą (konkursus) atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai, atsižvelgiant į Nacionaliniame pažangos plane nustatytus atsinaujinančių energijos išteklių strateginius tikslus ir (arba) pažangos uždavinius. Išankstinės prijungimo sąlygos išduodamos, konkursas (konkursai) organizuojamas (organizuojami) ir leidimas (leidimai) plėtrai ir eksploatacijai šioje dalyje numatytais atvejais išduodamas (išduodami) ne anksčiau, negu yra įsigaliojęs Vyriausybės nutarimas dėl elektrinių plėtos jūrinėje teritorijoje.

6. Tais atvejais, kai Vyriausybės nutarime dėl elektrinių plėtos jūrinėje teritorijoje nustatyta, kad konkursas atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai organizuojamas pagal šį straipsnį, toks konkursas nesuteikia teisės pasinaudoti šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje nurodytomis skatinimo priemonėmis.

7. Elektrinių jūrinės teritorijos dalyje (dalyse) statyba ir elektros energijos gamyba gali būti vykdoma bendrai su kitomis valstybėmis narėmis, kaip tai numatyta šio įstatymo 59 straipsnyje.

8. Konkursas naudoti jūrinę teritoriją Vyriausybės nutarime dėl elektrinių plėtos jūrinėje teritorijoje nustatytose dalyse plėtojant elektrines, organizuojamas vadovaujantis Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše nustatyta tvarka. Konkursą sudaro asmenų, siekiančių dalyvauti konkurse, registracijos ir dokumentų teikimo etapas, kvalifikacijos tikrinimo etapas ir pasiūlymų dėl elektrinių plėtos jūrinėje teritorijoje vystymo mokesčio, kurį konkurso laimėtojas įsipareigoja sumokėti į valstybės išdo sąskaitą per šio straipsnio 27 dalies 3 punkte nustatytą terminą (toliau – vystymo mokestis), teikimo etapas (toliau – pasiūlymų teikimo etapas). Asmenų, siekiančių dalyvauti konkurse, registracijos ir dokumentų teikimo etapas pradedamas informacijos apie planuojamą organizuoti konkursą paskelbimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos interneto svetainėje dieną ir trunka 60 kalendorinių dienų. Konkurso dalyvių kvalifikacijos tikrinimo etapas trunka ne ilgiau nei 30 kalendorinių dienų nuo registracijos ir dokumentų teikimo etapo pabaigos. Šis terminas gali būti pratęstas 5 darbo dienoms Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše nustatyta tvarka. Pasiūlymų teikimo etapas trunka ne ilgiau nei 5 darbo dienas nuo kvalifikacijos tikrinimo etapo pabaigos. Konkursas laikomas neįvykusi Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše nustatytais atvejais.

9. Konkurse turi teisę dalyvauti Lietuvos Respublikos ir užsienio fiziniai ir (ar) juridiniai asmenys ir (ar) kitos organizacijos ar jų padaliniai, ar jungtinės veiklos sutarties pagrindu veikiančios asmenų grupės, atitinkantys šias sąlygas:

1) Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pateikę dokumentus, įrodančius, kad:

a) konkurso dalyvis atitinka europinės ir transatlantinės integracijos kriterijus, numatytus Lietuvos Respublikos Konstitucijos 47 straipsnio 3 dalies įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnyje (toliau – europinės ir transatlantinės integracijos kriterijai);

b) nuosavybės teise įsigiję konkurso dalyvio akcijų, teisių, pajų ar kapitalo dalių (toliau – akcijos) fiziniai ar juridiniai asmenys arba kiti ūkio subjektai (toliau – tiesioginiai akcininkai), fiziniai ar juridiniai asmenys arba kiti ūkio subjektai, nuosavybės teise tiesiogiai neturintys konkurso dalyvio akcijų, bet galintys daryti įtaką konkurso dalyviui per savo turimas konkurso dalyvio tiesioginio akcininko akcijas ar kitų netiesioginių akcininkų (kai yra akcininkų eilė) akcijas (toliau – netiesioginiai akcininkai) ir fiziniai asmenys, kurie nuosavybės teise yra tiesiogiai arba netiesiogiai įsigiję konkurso dalyvio akcijų (toliau – galutiniai naudos gavėjai) atitinka europinės ir transatlantinės integracijos kriterijus, arba, nors ir neatitinka šių kriterijų, tačiau jų kiekvieno atskirai ar visų kartu turimų konkurso dalyvio akcijų ar balsavimo teisių dalių procentinė išraiška, vertinant pagal šio straipsnio 10 dalyje numatytus principus, nesudaro ir neviršija Lietuvos

Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 2 straipsnio 14 dalyje nurodyto dydžio (toliau – kvalifikuotoji akcijų paketo dalis);

c) asmenys, kurie nėra konkurso dalyvio tiesioginiai akcininkai, netiesioginiai akcininkai ir (ar) galutiniai naudos gavėjai ir kuriems yra perleistos balsavimo teisės šio straipsnio 10 dalies 3 punkte numatytais atvejais (toliau – tretieji asmenys), atitinka europinės ir transatlantinės integracijos kriterijus, arba, nors ir neatitinka šių kriterijų, tačiau jų kiekvieno atskirai ar visų kartu turimų balsavimo teisių dalių procentinė išraiška, vertinant pagal šio straipsnio 10 dalyje numatytus principus, nesudaro ir neviršija kvalifikuotosios akcijų paketo dalies;

d) kiekvienas jungtinės veiklos sutarties pagrindu veikiančios asmenų grupės asmuo atitinka šio straipsnio 9 dalies 1 punkte ir 10 dalyje nustatytus reikalavimus.

2) Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pateikę patvirtinimą, kad, konkurso dalyvį pripažinus konkurso laimėtoju, laimėtojas, įgyvendindamas elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje projektą, laikysis Vyriausybės nustatytų reikalavimų, kurie susiję su šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo mažinimo tikslais, investicijomis į aplinkos apsaugą, parama vietos bendruomenėms, mažų ir vidutinių įmonių įtraukimu į projekto įgyvendinimą;

3) Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pateikę Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše nurodytus dokumentus, patvirtinančius dalyvio atitiktį Vyriausybės nustatytiems reikalavimams dėl finansinio pajėgumo ir turimos patirties įgyvendinant elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje projektus;

4) Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pateikę patvirtinimą, kad įsipareigoja prisiimti atsakomybę už prisijungimą prie elektros perdavimo tinklų sausumos teritorijoje ir atsakomybę už pagamintos elektros energijos sukeltą disbalansą;

5) pasirašę Elektros energetikos įstatymo 22 straipsnio 8 dalyje nurodytą ketinimų protokolą ir pateikę Elektros energetikos įstatymo 21¹ straipsnio 1 dalyje nurodytą asmens prievolių įvykdymo užtikrinimą;

6) Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pateikę patvirtinimą, kad statys naujas elektrines ar įrengs anksčiau neeksploatuotas elektrines, kurių statybai ar įrengimui bus naudojama anksčiau neeksploatuota elektrotechninė įranga ir kurių įrengtoji galia bus ne mažesnė negu Vyriausybės nutarime dėl elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje nustatyta mažiausia elektrinių įrengtoji galia, o leistina generuoti galia bus ne didesnė negu šiame punkte nurodytame nutarime nustatyta elektrinių leistina generuoti galia;

7) Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai sumokėję konkurso dalyvio mokestį, kuris Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatomas įvertinus konkurso organizavimo sąnaudas;

8) nėra iškelta bankroto byla arba kreditoriai nevykdo bankroto procedūrų ne teismo tvarka;

9) nėra iškelta restruktūrizavimo byla;

10) nėra priimtas teismo, kreditorių ar juridinio asmens dalyvių sprendimas likviduoti juridinį asmenį;

11) yra vykdomi įsipareigojimai, susiję su mokesčių mokėjimu. Asmuo laikomas įvykdžiusiu įsipareigojimus, susijusius su mokesčių mokėjimu, jeigu jo neįvykdytų įsipareigojimų suma yra mažesnė kaip 50 eurų;

12) yra įvykdyti įsipareigojimai, susiję su viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų mokėjimu, arba suderintas šių įsipareigojimų įvykdymo grafikas;

13) yra vykdomi įsipareigojimai, susiję su socialinio draudimo įmokų mokėjimu. Asmuo laikomas įvykdžiusiu įsipareigojimus, susijusius su socialinio draudimo įmokų mokėjimu, jeigu jo neįvykdytų įsipareigojimų suma yra mažesnė kaip 50 eurų;

14) per pastaruosius 5 metus nėra įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis už nusikalstamas veikas nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams, intelektinei ir pramoninei nuosavybei, ekonomikai ir verslo tvarkai, finansų sistemai, valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams;

15) juridinio asmens vadovas ar valdymo organo narys (nariai), ūkinės bendrijos tikrasis narys (nariai) ar fizinis asmuo neturi neišnykusio ar nepanaikinto teistumo arba dėl juridinio

asmens vadovo ar valdymo organo nario (narių), ūkinės bendrijos tikrojo nario (narių) ar fizinio asmens per pastaruosius 5 metus nebuvo priimtas ir neįsiteisėjo apkaltinamasis teismo nuosprendis už dalyvavimą nusikalstamame susivienijime, jo organizavimą ar vadovavimą jam, kyšininkavimą, prekybą poveikiu, papirkimą, sukčiavimą, kredito, paskolos, tikslinės paramos, subsidijos ar dotacijos panaudojimą ne pagal paskirtį ar nustatytą tvarką, kreditinį sukčiavimą, mokesčių nesumokėjimą, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimą, deklaracijos, ataskaitos ar kito dokumento nepateikimą, nusikalstamu būdu gauto turto legalizavimą, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimą;

16) nėra gauta parama, kurią Europos Komisija yra pripažinusi kaip neteisėtą ir nesuderintą su vidaus rinka, išskyrus atvejus, kai neteisėtą ir nesuderinamą su vidaus rinka paramą asmenys yra grąžinę ir atlyginę nuostolius ir (ar) sumokėję palūkanas teisės aktuose nustatyta tvarka arba yra suderintas ir vykdomas paramos grąžinimo, nuostolių atlyginimo ir (ar) palūkanų mokėjimo grafikas;

17) pateikę informaciją apie pagrindinius planuojamo įgyvendinti elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje projekto etapus, planuojamus statybų ir kitų susijusių darbų įgyvendinimo tvarkaraščius, kuriuose įtvirtinti terminai negali būti ilgesni negu šio straipsnio 20 dalyje nustatyti terminai, planuojamus finansavimo šaltinius bei kitą Vyriausybės nustatytą su elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje projektu susijusią informaciją bei įsipareigojimą laiku ir tinkamai laikytis pateiktų elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje projekto įgyvendinimo terminų bei kitų teisės aktuose nustatytų įsipareigojimų;

18) pateikę Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai patvirtinimą, kad, laimėję konkursą, įsipareigoja per ne ilgesnį kaip 3 mėnesių laikotarpį, kai konkurso laimėtojas yra fizinis asmuo, gauti leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje arba, kai konkurso laimėtojas yra juridinis asmuo, kitos valstybės narės juridinis asmuo ar kitos organizacijos padalinys, įsisteigti Lietuvos Respublikoje.

10. Vertinant tiesioginių akcininkų, netiesioginių akcininkų, galutinių naudos gavėjų ir trečiųjų asmenų akcijų ir balsavimo teisių procentinę išraišką, taikomi šie principai:

1) jeigu netiesioginis akcininkas ir (ar) galutinis naudos gavėjas neatitinka europinės ir transatlantinės integracijos kriterijų, jų turima akcijų paketo dalis nustatoma pagal sandaugos taisyklę, pagal kurią padauginamos konkurso dalyvio akcininkų eilėje esančios akcijų paketo dalys, pradedant nuo netiesioginio akcininko ar galutinio naudos gavėjo turimos akcijų paketo dalies, kuri padauginama iš akcijų paketo dalies, valdomos aukštesniame lygyje, ir taip tęsiama akcininkų eilėje iki tiesioginių akcininkų turimos akcijų paketo dalies;

2) jeigu du ar daugiau tiesioginių akcininkų, netiesioginių akcininkų ir (ar) galutinių naudos gavėjų neatitinka europinės ir transatlantinės integracijos kriterijų, o jų kiekvieno atskirai turima akcijų paketo dalis nesudaro ir neviršija kvalifikuotosios akcijų paketo dalies, atliekant vertinimą sudedamos tokių tiesioginių akcininkų, netiesioginių akcininkų ir (ar) galutinių naudos gavėjų turimos konkurso dalyvio akcijų paketo dalys, apskaičiuotos pagal šios dalies 1 punkte nustatytą sandaugos taisyklę;

3) jeigu tiesioginiams akcininkams, netiesioginiams akcininkams, galutiniams naudos gavėjams ir (ar) tretiesiems asmenims, yra perleistos kitų tiesioginių akcininkų, netiesioginių akcininkų ir (ar) galutinių naudos gavėjų balsavimo teisės, įvertinama, ar tiesioginių akcininkų, netiesioginių akcininkų, galutinių naudos gavėjų ir (ar) trečiųjų asmenų, neatitinkančių europinės ir transatlantinės integracijos kriterijų, kiekvieno atskirai ar visų kartu turima balsavimo teisių suma nesudaro arba neviršija kvalifikuotosios akcijų paketo dalies. Netiesioginių akcininkų, galutinių naudos gavėjų ir (ar) trečiųjų asmenų turima bendra balsavimo teisių suma apskaičiuojama šios dalies 1–2 punktuose nustatyta tvarka. Balsavimo teisių dalis ir akcijų paketo dalis nėra sumuojamos;

4) jeigu konkurso dalyvis, jo tiesioginiai akcininkai ir (ar) jo netiesioginiai akcininkai yra bendrovės, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, vertybinių popierių dalis, kuria prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, šios dalies 1–3 punktuose nustatyta tvarka vertinama tik tuo atveju, jeigu ji sudaro arba viršija kvalifikuotąją akcijų paketo dalį.

11. Šio straipsnio 9 dalies 1, 8–16 punktuose numatytus reikalavimus privalo atitikti kiekvienas jungtinės veiklos sutarties pagrindu veikiančios asmenų grupės dalyvis.

12. Registracijos ir dokumentų teikimo etape asmenys, siekiantys dalyvauti konkurse, teikia Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše nustatytus dokumentus bei informaciją. Kvalifikacijos tikrinimo etape yra vertinamas asmenų, užsiregistravusių dalyvauti konkurse, atitikimas šio straipsnio 9 dalyje nustatytoms sąlygoms. Kvalifikacijos tikrinimo etapas yra užbaigiamas Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai patvirtinus šio straipsnio 9 dalyje nustatytas sąlygas atitinkančius asmenis konkurso dalyviais, kurie turi teisę dalyvauti pasiūlymų teikimo etape. Pasiūlymų teikimo etape konkurso dalyviai Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše nustatyta tvarka varžosi tarpusavyje realiu laiku siūlydami kuo didesnę vystymo mokestį. Pirmasis konkurso dalyvio realiu laiku siūlomas vystymo mokestis turi būti ne mažesnis kaip 5 milijonai eurų. Kiekvieno konkurso dalyvio realiu laiku siūlomas vystymo mokestis turi būti ne mažesnis kaip 5 milijonų eurų suma didesnis už prieš tai pasiūlytą vystymo mokestį. Pasiūlymų teikimo etapas užbaigiamas Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše nustatyta tvarka, laikantis principo, kad konkurso laimėtojų būtų paskelbtas dalyvis, pasiūlęs didžiausią vystymo mokestį. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba ne vėliau kaip kitą darbo dieną po pasiūlymų teikimo etapo pabaigos, laikydamasi duomenų apsaugos reikalavimų, paskelbia potencialių konkurso laimėtojų sąrašą, rikiuojant konkurso dalyvius pagal konkurso dalyvių nurodytą didžiausią vystymo mokestį ir potencialiu konkurso laimėtoju paskelbia konkurso dalyvį, pasiūliusį didžiausią vystymo mokestį. Sutapus konkurso dalyvių pasiūlytiems vystymo mokesčiams, laimėtojas nustatomas Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše nustatyta tvarka. Jeigu per šio straipsnio 27 dalies 3 punkte nurodytą laikotarpį konkurso laimėtojas nesumoka vystymo mokesčio, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba panaikina sprendimą, kuriuo konkurso dalyvis buvo paskelbtas konkurso laimėtoju. Tokiu atveju konkurso laimėtoju pripažįstamas kitas potencialių konkurso laimėtojų sąraše esantis potencialus konkurso laimėtojas, atitinkantis šio straipsnio 13 dalyje numatytus nacionalinio saugumo interesus. Konkursas laikomas neįvykusių Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše nustatytais atvejais.

13. Potencialų konkurso laimėtoją Valstybinė energetikos reguliavimo taryba pripažįsta konkurso laimėtoju tik įsitikinusi, kad jis nekelia rizikos ar grėsmės nacionalinio saugumo interesams. Vadovaujantis Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo 12 straipsniu, Vyriausybei priėmus sprendimą, kad potencialiu konkurso laimėtoju pripažintas konkurso dalyvis neatitinka nacionalinio saugumo interesus, konkurso laimėtoju pripažįstamas kitas potencialių konkurso laimėtojų sąraše esantis potencialus konkurso laimėtojas, atitinkantis nacionalinio saugumo interesus.

14. Konkurso laimėtojas įrengia, eksploatuoja, nuosavybės teise valdo infrastruktūrą, reikalingą atsinaujinančius išteklius naudojančioms elektrinėms prijungti prie elektros perdavimo tinklų, nuo šių elektrinių iki elektros tinklų operatoriaus nurodyto prijungimo taško ir atsakomybės ribų transformatorių pastotėje sausumos teritorijoje ir padengia transformatorių pastotės sausumos teritorijoje plėtos, reikalingos šioms elektrinėms prijungti, sąnaudas. Tuo atveju, kai į transformatorių pastotę yra prijungiama daugiau nei viena elektrinė, transformatorių pastotės sausumos teritorijoje plėtos sąnaudos padalinamos proporcingai jungiamų elektrinių leistinai generuoti galiai.

15. Konkurso laimėtojas, gavęs leidimą plėtrai ir eksploatacijai, įgyja teisę naudoti jūrinės teritorijos dalį (dalis), nustatytą (nustatytas) Vyriausybės nutarime dėl elektrinių plėtos jūrinėje teritorijoje, atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių plėtrai, statybai ir eksploatacijai. Leidimas plėtrai ir eksploatacijai taip pat suteikia teisę naudoti jūrinę teritoriją šioms elektrinėms reikalingos infrastruktūros įrengimui. Konkrečias jūrinės teritorijos naudojimo sąlygas nustato Vyriausybė arba Vyriausybės įgaliota (-os) institucija (-os). Valstybinės žemės patikėtinio sutikimas dėl atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių plėtos, statybos ir eksploatacijos jūrinės teritorijos dalyje (dalyse), nustatytoje (nustatytose) Vyriausybės nutarime dėl elektrinių

plėtos jūrinėje teritorijoje, ir su jomis susijusios šio straipsnio 14 dalyje nurodytos infrastruktūros plėtos ir statybos nereikalingas ir konkurso laimėtoji neišduodamas.

16. Konkurso laimėtojas, gavęs leidimą plėtrai ir eksploatacijai, atlieka jūrinės teritorijos tyrimus ir kitus veiksmus, kurie yra reikalingi elektrinių jūrinėje teritorijoje ir šio straipsnio 14 nurodytos infrastruktūros plėtrai ir statybai tinkamai įgyvendinti.

17. Šio straipsnio 1 dalyje numatytų veiksmų atlikimo išlaidos viešai paskelbiamos per 2 darbo dienas nuo šių veiksmų atlikimo dienos ir yra kompensuojamos konkursą laimėjusio (laimėjusių) dalyvio (dalyvių). Kompensacija mokama Vyriausybės įgaliotai institucijai. Kompensacijos sumokėjimas ir panaudojimas atliekamas Vyriausybės nustatyta tvarka ir terminais.

18. Atsiradus papildomų elektros energijos gamybos pajėgumų plėtos poreikiui, Vyriausybės įgaliota institucija įvertina jų įrengimo tikslingumą ir prireikus peržiūri ar atnaujina šio straipsnio 1 dalyje numatytų veiksmų rezultatus ir pateikia pasiūlymus Vyriausybei dėl naujo Vyriausybės nutarimo, nurodyto šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 9 punkte priėmimo ir tolesnės elektrinių plėtos jūrinėje teritorijoje koncepcijos.

19. Leidimai plėtrai ir eksploatacijai šio įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis išduodami fiziniams asmenims arba Lietuvos Respublikoje įsteigtiems juridiniams asmenims, kitų valstybių narių juridinių asmenų ar kitų organizacijų padaliniais, įsteigtiems Lietuvos Respublikoje, kurie šio straipsnio 13 dalyje nustatyta tvarka pripažinti konkurso laimėtojais ir kurie pateikia įsipareigojimą visą leidimo plėtrai ir eksploatacijai galiojimo laikotarpį atitikti europinės ir transatlantinės integracijos kriterijus, vadovaudamiesi šio straipsnio 9 dalies 1 punkte ir 10 dalyje nustatytais principais. Kai konkurso laimėtojas, siekdamas gauti leidimą plėtrai ir eksploatacijai, įsteigia juridinį asmenį ar kitos organizacijos padalinį Lietuvos Respublikoje, konkurso laimėtojas turi laiduoti, kad jo įsteigtas juridinis asmuo ar kitos organizacijos padalinys vykdys šio straipsnio 9 dalyje nurodytas prievolės ir tinkamai įgyvendins šiame įstatyme nustatytus reikalavimus, taikomus atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai jūrinėje teritorijoje. Šiam juridiniam asmeniui ar kitos organizacijos padaliniui *mutatis mutandis* taikomos šio straipsnio 9 dalyje nustatytos sąlygos.

20. Šio straipsnio 19 dalyje nurodytų reikalavimų įvertinimo tvarka ir įspėjimo apie leidimo plėtrai ir eksploatacijai galiojimo sustabdymą, galiojimo sustabdymo panaikinimo, sustabdymo ir galiojimo panaikinimo pagrindų taikymo tvarka nustatoma Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše.

21. Asmuo, gavęs leidimą plėtrai ir eksploatacijai, neturi teisės įgalioti kitų asmenų verstis šiame leidime nurodyta veikla arba perduoti jiems šios teisės pagal sutartį ar kitais pagrindais ir privalo laikytis šių veiklos sąlygų:

1) per 3 metus nuo leidimo plėtrai ir eksploatacijai gavimo dienos gauti statybą leidžiantį dokumentą;

2) per 6 metus nuo leidimo plėtrai ir eksploatacijai gavimo dienos gauti leidimą gaminti elektros energiją ketinimų protokole nurodytai elektrinės leistinai generuoti galiai;

3) nedidinti leidime plėtrai ir eksploatacijai numatytos leistinos generuoti galios, nemažinti leidime plėtrai ir eksploatacijai numatytos įrengtosios galios bei neplėsti teritorijos;

4) laiku ir tinkamai vykdyti pagal šio straipsnio 9 dalies 2 ir 17 punktus prisiimtus įsipareigojimus;

5) Vyriausybės nustatyta tvarka ir terminais Lietuvos energetikos agentūrai teikti ataskaitas apie elektrinių plėtos jūrinėje teritorijoje projekto įgyvendinimo eigą ir apie šio straipsnio 9 dalies 2 ir 17 punktuose nurodytų prisiimtų reikalavimų vykdymą.

22. Už leidimų plėtrai ir eksploatacijai reguliuojamos veiklos sąlygų pažeidimus Valstybinė energetikos reguliavimo taryba įspėja šio leidimo turėtoją apie galimą leidimo galiojimo sustabdymą šio straipsnio 23 dalyje nustatytais pagrindais arba informuoja apie šio leidimo galiojimo panaikinimą šio straipsnio 25 dalyje nustatytais pagrindais. Leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojai, kuris yra įspėtas apie leidimo galiojimo sustabdymą ar kurio leidimo galiojimas yra sustabdytas, nustatomas 30 kalendorinių dienų laikotarpis, per kurį turi būti

pašalinti reguliuojamos veiklos pažeidimai. Pažeidimams pašalinti gali būti nustatomas ilgesnis laikotarpis, jeigu tai reikalinga dėl objektyvių priežasčių: dėl nuo leidimo turėtojo nepriklausančių priežasčių – valstybės, kitų asmenų veiksmų ar neveikimo ar nenugalimos jėgos aplinkybių – leidimo turėtojas šio straipsnio 21 dalyje nustatytais terminais negauna statybą leidžiančio dokumento ar leidimo gaminti elektros energiją. Laikotarpis pažeidimams pašalinti nustatomas atsižvelgiant į jiems pašalinti reikalingą laikotarpį ir negali būti ilgesnis kaip 90 kalendorinių dienų, išskyrus atvejus, kai pažeidimams, įvykusiems dėl valstybės, kitų asmenų veiksmų ar nenugalimos jėgos aplinkybių, pašalinti reikalingas ilgesnis laikotarpis.

23. Leidimo plėtrai ir eksploatacijai galiojimą Valstybinė energetikos reguliavimo taryba sustabdo, jeigu:

1) išdavus leidimą plėtrai ir eksploatacijai leidimo galiojimo laikotarpiu paaiškėja, kad konkursui pateiktuose dokumentuose pateikti netikslūs duomenys arba duomenys turi trūkumų;

2) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas pažeidė šio straipsnio 21 dalies 2 ir 3 punktuose nustatytas reguliuojamos veiklos sąlygas, išskyrus atvejus, kai pastatoma mažesnės, negu nurodyta ketinimų protokole, leistinos generuoti galios elektrinė;

3) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas ilgiau negu vienerius metus nevykdo įsipareigojimų, susijusių su mokesčių, įskaitant socialinio draudimo įmokas, mokėjimu, išskyrus atvejus, kai neįvykdytų įsipareigojimų, susijusių su mokesčių, įskaitant socialinio draudimo įmokas, mokėjimu, suma yra mažesnė kaip 50 eurų;

4) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas leidimo galiojimo laikotarpiu neatitinka šio straipsnio 19 dalyje nurodyto reikalavimo dėl atitikties europinės ir transatlantinės integracijos kriterijams.

24. Kai leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas per Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatytą laikotarpį pateikia dokumentus, įrodančius, kad šio straipsnio 22 dalyje nurodyti pažeidimai pašalinti, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų nuo šių dokumentų gavimo dienos panaikina šio leidimo galiojimo sustabdymą.

25. Leidimo plėtrai ir eksploatacijai galiojimą Valstybinė energetikos reguliavimo taryba panaikina, jeigu:

1) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas, kurio leidimo galiojimas jau buvo sustabdytas, pakartotinai per 12 mėnesių nuo šio leidimo galiojimo sustabdymo dienos pažeidžia šio straipsnio 21 dalies 3 punkte nustatytas reguliuojamos veiklos sąlygas;

2) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas, kurio leidimo galiojimas sustabdytas šio straipsnio 23 dalies 1 punkte nurodytu pagrindu, per pažeidimams pašalinti nustatytą laikotarpį nepateikia patikslintų duomenų, nepašalina netikslumų arba Valstybinė energetikos reguliavimo taryba nustato, kad pateikti duomenys neatitinka reikalavimų, galiojusių leidimo plėtrai ir eksploatacijai išdavimo dieną;

3) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas, kurio leidimo galiojimas sustabdytas šio straipsnio 23 dalies 2, 3 ar 4 punkte nurodytais pagrindais, per pažeidimams pašalinti nustatytą laikotarpį jų nepašalino;

4) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas, kurio leidimo galiojimas sustabdytas, vykdo leidime nurodytą veiklą;

5) leidimą plėtrai ir eksploatacijai turintis juridinis asmuo pasibaigė jį likvidavus ar reorganizavus;

6) fizinis asmuo, turėjęs leidimą plėtrai ir eksploatacijai, miršta;

7) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pateikia prašymą panaikinti leidimo plėtrai ir eksploatacijai galiojimą.

26. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba prižiūri, kaip laikomasi leidime plėtrai ir eksploatacijai nustatytų reguliuojamos veiklos sąlygų.

27. Vyriausybės nustatyta tvarka į atskirą valstybės išdo sąskaitą lėšos pervedamos šiais atvejais ir sąlygomis:

1) kai leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas nesilaikė pagal šio straipsnio 9 dalies 2 punktą priimtų veiklos sąlygų ir įsipareigojimų, išskyrus atvejus, kai priimtas veiklos sąlygas

ir įsipareigojimus įvykdyti vėluojama dėl valstybės, kitų asmenų veiksmų ar nenugalimos jėgos aplinkybių. Šiuo atveju leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas sumoka baudą, lygią prisiimtiems įsipareigojimams;

2) kai leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas nesilaikė pagal šio straipsnio 9 dalies 17 punktą prisiimtų veiklos sąlygų ir įsipareigojimų, išskyrus atvejus, kai prisiimtas veiklos sąlygas ir įsipareigojimus įvykdyti vėluojama dėl valstybės, kitų asmenų veiksmų ar neveikimo ar nenugalimos jėgos aplinkybių. Šiuo atveju leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas už kiekvieną pradelstą dieną sumoka baudą, apskaičiuojamą 0,0342 Eur/kW dauginant iš laikotarpio nuo dienos, kai leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas turėjo įvykdyti įsipareigojimus, iki dienos, kai juos faktiškai įvykdė;

3) kai konkurso dalyvis pagal šio straipsnio 13 dalį pripažįstamas konkurso laimėtoju. Konkurso laimėtoju pripažintas gamintojas per 30 kalendorinių dienų nuo paskelbimo konkurso laimėtoju dienos sumoka vystymo mokestį;

4) kai leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas nesilaikė šio straipsnio 21 dalies 1 punkte nustatytų veiklos sąlygų ir per 3 metus nuo leidimo plėtrai ir eksploatacijai gavimo dienos negavo statybą leidžiančio dokumento, išskyrus atvejus, kai prisiimtas veiklos sąlygas ir įsipareigojimus įvykdyti vėluojama dėl valstybės, kitų asmenų veiksmų ar neveikimo ar nenugalimos jėgos aplinkybių. Šiuo atveju leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas už kiekvieną pradelstą dieną sumoka baudą, apskaičiuojamą 0,0342 Eur/kW dauginant iš laikotarpio nuo dienos, kai leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas turėjo gauti statybą leidžiantį dokumentą, iki dienos, kai šis dokumentas gaunamas arba leidimas plėtrai ir eksploatacijai panaikinamas šio straipsnio 25 dalyje numatytais pagrindais;

5) kai leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas nesilaikė šio straipsnio 20 dalies 5 punkte nustatytų veiklos sąlygų ir neteikė ataskaitų apie elektrinių plėtos jūrinėje teritorijoje projekto įgyvendinimo eigą ir kitus įsipareigojimus. Šiuo atveju leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas už kiekvieną pradelstą dieną sumoka baudą, apskaičiuojamą 0,0342 Eur/kW dauginant iš laikotarpio nuo dienos, kai leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas turėjo pateikti ataskaitą, iki dienos, kai ją pateikė;

6) kai perdavimo sistemos operatorius Elektros energetikos įstatymo 21¹ straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis pasinaudoja konkurso dalyvio pateiktu prievolių įvykdymo užtikrinimu. Šiuo atveju į šio straipsnio 28 dalyje nurodytą sąskaitą perdavimo sistemos operatorius perveda visą gautą prievolių įvykdymo užtikrinimą;

7) kai vykdant šio straipsnio 9 dalies 2 punkte nustatytus reikalavimus konkurso laimėtojas yra įpareigojamas pervesti lėšas į valstybės išdo sąskaitą.

28. Pagal šio straipsnio 27 dalį gautos lėšos yra kaupiamos atskiroje valstybės išdo sąskaitoje, kuri skelbiama Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos interneto svetainėje, ir Vyriausybės nustatyta tvarka naudojamos tikslais, susijusiais su atsinaujinančių energijos išteklių plėtra, energijos efektyvumo didinimu, taip pat moksliniams tyrimams ir inovacijoms atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje. Šias lėšas Vyriausybės nustatyta tvarka administruoja Vyriausybės įgaliota institucija.

29. Elektros energija, pagaminta iš atsinaujinančių išteklių, taip pat elektros energija, pagaminta elektrinėse jų technologinių bandymų metu, kai elektrinė yra prijungta prie elektros perdavimo tinklų, prekiaujama pagal atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis ir (ar) Prekybos elektros energija taisyklėse nustatyta tvarka ir būdais.

30. Teritorijų, reikalingų prijungti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias elektrines, planuojamas plėtoti jūrinės teritorijos dalyje (dalyse), prie elektros perdavimo tinklų, parengimo inžinerinės infrastruktūros plėtrai projektas yra pripažįstamas ypatingos valstybinės svarbos projektu, kurio įgyvendinimui taikomas Lietuvos Respublikos žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymas, išskyrus reikalavimą pateikti projekto galimybių studiją. Projektą įgyvendinanti institucija yra Energetikos ministerija.“

3 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2023 m. vasario 1 d.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija ir Valstybinė energetikos reguliavimo taryba iki 2023 m. sausio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.
3. Perdavimo sistemos operatorius per 3 darbo dienas po šio įstatymo įsigaliojimo savo interneto svetainėje paskelbia išankstines elektrinės prijungimo prie energetikos tinklų sąlygas, kuriose nustatomi privalomieji energetikos tinklų tiesimo, pertvarkymo ir (ar) plėtros reikalavimai, o informacija apie konkursą leidimui naudoti jūrinės teritorijos dalį skelbiama Vyriausybės nutarime dėl elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje nurodytą dieną.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas